

ความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร

Family Literacy of State Autonomous University Student, Bangkok

ณัฐชยา แส่นสุภา^{1*} จินตนา กาญจนวิสุทธิ² และนฤมล ศรารักษ์³

^{1*} ผู้ประพันธ์บรรณกิจ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล: natchaya.sae@ku.th

² ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล: feducnk@ku.ac.th,

³ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีเมล: fedunms@ku.ac.th

Natchaya Saensupha^{1*}, Chintana Kanjanavisutt² and Narumon Saratapan³

^{1*} Corresponding Author, Department of Vocational Education, Faculty of Education, Kasetsart University,

Email: natchaya.sae@ku.th

² Department of Vocational Education, Faculty of Education, Kasetsart University, Email: feducnk@ku.ac.th,

³ Department of Vocational Education, Faculty of Education, Kasetsart University, Email: fedunms@ku.ac.th

Received: September 8, 2023 / Revised: February 12, 2024/ Accepted: March 05, 2024

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษา และ 2) เปรียบเทียบความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลาย ขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษา พบว่า

1. ความฉลาดรู้ครอบครัวในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม และด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน

2. ผลการเปรียบเทียบโดยรวม พบว่า นิสิตนักศึกษาที่บิดามีอาชีพส่วนตัว/เกษตรกร และรายได้ของครอบครัว (ต่อเดือน) ชั้นปีที่ศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างมีความฉลาดรู้ครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .01 และ .05 ตามลำดับ และนิสิตนักศึกษาที่มีเพศ สายวิชาที่ศึกษา สถานที่อยู่อาศัย อาชีพของมารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความฉลาดรู้ครอบครัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ความฉลาดรู้ ความฉลาดรู้ครอบครัว นิสิตนักศึกษา

Abstract

The purposes of this study were to: 1) study the level of Family Literacy of Students and 2) compare the Family Literacy of State Autonomous University Students, Bangkok. The sample group in this study was 400 undergraduate students at state-autonomous Universities, Bangkok, using a multi-stage random sampling method. Questionnaires were the instrument for collecting data. The statistics used frequency, percentage, mean, standard deviation, and analysis of differences by independent sample t-test and One-way ANOVA.

The study's results were as follows:

1. The overall average level of Family Literacy was high, and every aspect had an overall average level at a high degree. Among these aspects, the highest average level was in the knowledge of Technological Changes, followed by Engagement in Activities with Changes in Social and Cultural aspects, and Family and Community.

2. The results of comparing. In terms of overall Family Literacy, it was found that the fathers' self-employed/farmers, family incomes, year levels, and family members were different at a statistically significant level at .001, .01 and .05, Plus, Students' gender, academic disciplines, residential location, mothers' occupations, fathers' educational levels, and mothers' educational levels did not reveal differences at statistically significant in Family Literacy.

Keywords: Literacy, Family Literacy, Student

บทนำ

ครอบครัวเป็นสถาบันหลักทางสังคมที่เป็นจุดเริ่มต้นในการทำหน้าที่ ดูแล ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นพลเมืองดี ในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยการทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความรัก ความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ความปรารถนาดีต่อกัน และมีเวลาอยู่ร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ครอบครัวด้วยทักษะปฏิบัติและทักษะทางปัญญาที่มีพื้นฐานมาจากระบบการทางการศึกษาศาสนา วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ในการเรียนรู้ร่วมกันของครอบครัวนั้น ต้องเข้าใจสาระที่ถูกต้องและครอบคลุมทุกประเด็นที่สำคัญ มีการต่อยอดความรู้เดิม เสริมสร้างความรู้ใหม่ให้เกิดแนวคิดที่สามารถเชื่อมโยงกันอย่างรอบด้าน เพื่อให้ครอบครัวรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และมีทักษะความฉลาดรู้ครอบครัวเป็นองค์รวม ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชนที่สร้างความอบอุ่น มีเมตตา และมีความใส่ใจกัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างศักยภาพและความ

ฉลาดรู้ครอบครัวของคนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี 2) ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม และ 3) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน โดยเชื่อมโยงไปสู่ความฉลาดรู้ครอบครัว ด้วยการใช้เวลาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่เกิดขึ้นในสังคม การอยู่ร่วมกัน ทั้งความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติตน ที่ช่วยให้ครอบครัวมีความรัก ความผูกพันกัน และมีความเข้มแข็งในการใช้ชีวิตในสังคม (Rungthongbaisuree, 2015: 6; Phonok, 2018: 25; Royal Society, 2019: 45,79) ซึ่งในการที่ความฉลาดรู้ครอบครัวเป็นจริงได้ อาจมีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องศึกษาให้ชัดเจน

จากการศึกษาปัญหาความฉลาดรู้ครอบครัว พบว่า ด้านการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี นิสิตนักศึกษาที่ขาดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และการเรียนรู้ทางดิจิทัล อาจได้รับอันตรายจากมิจฉาชีพออนไลน์ การคุกคามทางไซเบอร์ และการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์อาจทำตนเองและผู้อื่นให้เดือดร้อนในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมออนไลน์ (Inthanon, 2020: 3-4) หากมีการส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง สารสนเทศ การใช้สื่อดิจิทัล ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความฉลาดรู้ของพลเมืองยุคดิจิทัลแบบองค์รวม เพื่อหลอมรวมแนวคิดการบูรณาการ การสะท้อนแนวคิด และเชื่อมโยงการเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาเพิ่มความเข้าใจ เพิ่มทักษะในยุคที่เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม (Sacchanand, 2020: 13) ส่วนปัญหาในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม หากคนในครอบครัวขาดความผูกพัน ขาดความสัมพันธ์ ขาดระเบียบแบบแผนของครอบครัว มีความขัดแย้งกัน ขาดการเรียนรู้และทำความเข้าใจ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ขาดการปรับตัว ขาดทักษะที่เหมาะสมในการติดต่อสื่อสาร ย่อมก่อให้เกิดวิถีปฏิบัติของครอบครัวในการอยู่ร่วมกันและวิถีปฏิบัติที่ไม่เป็นที่ยอมรับ (Piromkaew, 2010: 67; Poovorawan, 2021: 1) รวมทั้งขาดการอนุรักษ์และส่งเสริมด้านวัฒนธรรมประเพณีอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลต่อความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ความคิด การกระทำ เกณฑ์ วิธีการปฏิบัติ และพฤติกรรม ที่มีผลต่อแบบแผนการดำเนินชีวิตของสมาชิกในครอบครัวโดยรวม อาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม (Wangaeo, 2008: 157; Vadeesirisak, et al, 2012: 12; Tangthianrat, 2014: 131; Trisri, 2018: 20; Singlumphong, 2018: 267)

สำหรับปัญหาด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป หากครอบครัวขาดการทำกิจกรรมร่วมกัน ขาดการแสดงความรักความอบอุ่น ขาดการพูดคุย/ปรึกษาร่วมกัน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ขาดการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ของครอบครัว และขาดการดูแล เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และส่งเสริมพัฒนาการให้กับคนในครอบครัว ย่อมเป็นครอบครัวที่ไม่มีคุณภาพ (Office of the Permanent Secretary. 2022: 1) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Chompikul, et al (2009: 74) พบว่า สภาพทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่มีเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้นการทำกิจกรรมและปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันของครอบครัว ย่อมส่งผลดีต่อครอบครัว ดังผลงานวิจัยของ Kanjanakuntorn, &

Chaicmporn (2019: 164) พบว่า การเปิดพื้นที่พูดคุยโดยใช้เหตุผลแลกเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่ในครอบครัว การอบรมขัดเกลาบุตร และการใช้เหตุผลในการสื่อสารระหว่างสมาชิกในครอบครัว

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษา ที่มีบทบาทในการเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การใช้เวลาร่วมกัน รวมถึงการเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของครอบครัวโดยการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว ชุมชน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ ความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยของรัฐกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลจากการวิจัยสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผน การจัดกิจกรรมความฉลาดในครอบครัวของมหาวิทยาลัย และนิสิตศึกษานำไปใช้ในการสร้างความฉลาดครอบครัวด้วยการมีความสัมพันธ์ในครอบครัว เพื่อ บุคคล ชุมชนหรือสังคม ในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาระดับความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร
2. เปรียบเทียบความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตเชิงประชากร คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

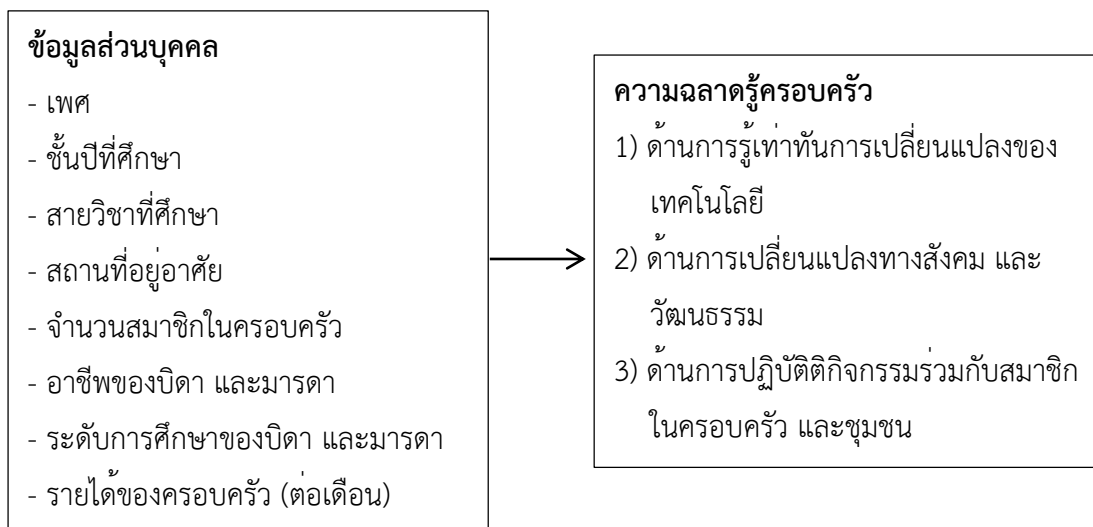
ขอบเขตเชิงเนื้อหา ความฉลาดรู้ครอบครัว ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ความฉลาดรู้ครอบครัว ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี 2) ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม และ 3) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษากรอบแนวคิดการวิจัยจากการศึกษาเอกสารความฉลาดรู้ ของ Royal Society. (2019: 45) และสรุปว่า ความฉลาดรู้ครอบครัว ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี 2) ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม และ 3) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว และชุมชน

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาระดับความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร ประชากร คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จำนวน 120,136 คน จาก 8 มหาวิทยาลัย Office of the Permanent Secretary (2022:1) กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร จำนวน 384 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Determining Sample Size From a Given Population ของ Krejcie and Morgan (1970: 608) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากจาก 8 มหาวิทยาลัย เหลือเพียง 4 มหาวิทยาลัย ต่อจากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 194 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 139 คนมหาวิทยาลัยสวนดุสิต 50 คน และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 17 คน

เครื่องมือใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สายวิชาที่ศึกษา สถานที่อยู่อาศัย จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพของบิดา และมารดา ระดับการศึกษาของบิดา และมารดา และรายได้ของครอบครัว (ต่อเดือน) เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความฉลาดรู้ครอบครัว จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี 2) ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม และ 3) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว และชุมชน จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Best & Kahn, 2005: 318-319) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Payne, 2003: 345) โดยหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของ Turner & Carlson (2003: 168) มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66 – 1.00 และนำไปทดลองใช้ (Try-out) แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 ด้านการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เท่ากับ 0.80 ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม เท่ากับ 0.70 และด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน เท่ากับ 0.71 ซึ่งมีความน่าเชื่อถือที่ยอมรับได้ คือ 0.70 ขึ้นไป (Leekitwattana, 2016: 120)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 17 พฤษภาคม ถึง 30 มิถุนายน 2566 ผ่านทางเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย โดยใช้ Google Forms ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความฉลาดรู้ครอบครัว วิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความฉลาดรู้รอบครัว วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-Test) ของ Burke & Larry (2004: 486-487) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ของ Burke & Larry (2004: 487-489) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้ LSD (Least – Significant Different)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตนักศึกษา

นิสิตนักศึกษาสามในห้า (56.50%) เป็นเพศหญิง มากกว่าสองในห้า (41.00%) เป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มากกว่าสองในสาม (64.50%) ศึกษาในสายวิทยาศาสตร์ เกือบหนึ่งในสอง (46.00%) อาศัยอยู่บ้านเช่าหรือหอพักภายใน/ภายนอกมหาวิทยาลัย เกือบสามในสี่ (73.50%) มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 – 6 คน มากกว่าหนึ่งในสาม (34.00%) บิดามีอาชีพส่วนตัว/เกษตรกร เกือบครึ่งหนึ่ง (49.40%) มารดามีอาชีพส่วนตัว/เกษตรกร เกือบสองในสาม (61.30%) บิดาจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เกือบสองในสาม (56.80%) มารดาจบการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และเกือบครึ่งหนึ่ง (40.95%) มีรายได้ของครอบครัวมากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความฉลาดรู้รอบครัวของนิสิตนักศึกษา

ความฉลาดรู้รอบครัวของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความฉลาดรู้รอบครัวโดยภาพรวมและรายด้าน

ความฉลาดรู้รอบครัว	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
ด้านการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี	4.47	0.45	มาก
ด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน	4.31	0.47	มาก
ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม	4.38	0.62	มาก
ความฉลาดรู้รอบครัวโดยภาพรวม	4.39	0.43	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาความฉลาดรู้รอบครัวของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม และด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน ($\bar{X} = 4.47$, $\bar{X} = 4.38$, $\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้รอบครัวของนิสิตศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร โดยรวม พบว่า นิสิตนักศึกษาที่บิดามีอาชีพส่วนตัว/เกษตรกร และรายได้ของ

ครอบครัว (ต่อเดือน) ต่างกัน มีความฉลาดรู้ครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีความฉลาดรู้ครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีความฉลาดรู้ครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตนักศึกษาที่มีเพศ สายวิชาที่ศึกษา สถานที่อยู่อาศัย อาชีพของมารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความฉลาดรู้ครอบครัวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม และรายด้านซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากการศึกษาความฉลาดรู้ครอบครัว ของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษาในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตนักศึกษาเกือบสองในสามเรียนสายวิทยาศาสตร์ มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากว่าสายสังคม จึงอาจเป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อความแตกต่างของความฉลาดรู้ เกือบสามในสี่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4-6 คน ทำให้มีบรรยากาศในการพูดคุย หยอกล้อ พบปะ สังสรรค์ร่วมกัน เป็นการสร้างความสุข สนุกสนานและอบอุ่นในครอบครัว ส่วนใหญ่บิดาและมารดาประกอบอาชีพส่วนตัว/เกษตรกร และเกือบครึ่งหนึ่งมีรายได้ในครอบครัวมากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป อาจเนื่องมาจากครอบครัวทำงานอย่างอิสระไม่ต้องทำงานหนักมากเพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว และไม่ต้องปรับตัวในการทำงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานเสร็จในแต่ละวัน ตามเป้าหมายของสถานที่ทำงานนั้น ๆ มีรายได้เพียงพอในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายของครอบครัว ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีเวลาในการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันในสถานการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ มีผลให้การดำเนินชีวิตประจำวันสะท้อนวัฒนธรรมของครอบครัวและสังคม ให้รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Royal Society. 2019: 46-49) จึงทำให้นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีการเรียนรู้และฉลาดรู้จากครอบครัวที่มีความอบอุ่น มีเมตตา มีความรักความปรารถนาดีต่อกัน มีความใกล้ชิดกัน ในสภาพแวดล้อมของครอบครัวที่ได้รับการสนับสนุนกิจกรรมทางบวรร่วมกัน และมีความใส่ใจในการเรียน ส่งผลต่อแนวโน้มความฉลาดรู้ครอบครัวให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น (Phonok. 2018: 25)

เปรียบเทียบความคิดเห็นความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาความฉลาดรู้ครอบครัวของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม พบว่า บิดามีอาชีพและรายได้ของครอบครัว (ต่อเดือน) ต่างกันมีความฉลาดรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ศึกษาอยู่ชั้นปีต่างกันมีความฉลาดรู้แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจำนวนสมาชิกในครอบครัวต่างกันมีความฉลาดรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ดังนี้

นิสิตนักศึกษาที่บิดามีอาชีพและรายได้ของครอบครัว (ต่อเดือน) ต่างกันมีความฉลาดรู้แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าอาชีพของบิดาที่มีลักษณะไม่เหมือนกัน ส่งผลต่อความฉลาดรู้ครอบครัวแตกต่างกัน โดยบิดาที่ประกอบอาชีพส่วนตัว/เกษตรกร อาจมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการงานตามหน้าที่ให้แล้วเสร็จในแต่ละวันด้วยตนเอง ทำให้มีเวลาติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพื่อนำมาพูดคุยหรือแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับกับนิสิตนักศึกษา ในขณะที่อาชีพรับราชการ พนักงานเอกชน/บริษัท และรับจ้าง ต้องทำงานหนักมากหรือปรับตัวในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานในระบบเสร็จตามกำหนดเวลาหรืออาจต้องทำงานนอกเวลาให้บรรลุเป้าหมายของสถานที่ทำงานนั้น ๆ และรายได้ของครอบครัวที่ไม่เท่ากันส่งผลต่อความฉลาดรู้แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากครอบครัวของนิสิตนักศึกษาที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป ไม่ต้องดิ้นรนหรือเดือดร้อนในการทำงานหนักเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายให้แก่บุตร มีผลให้สมาชิกในครอบครัวมีเวลาในการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันในสถานการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทำให้ความฉลาดรู้ครอบครัวเป็นองค์รวมที่ต่างกัน (Phonok, 2018: 25) ส่งผลต่อการรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในทุกวัน ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันของครอบครัว และชุมชน อย่างเป็นธรรมชาติที่เปี่ยมล้นด้วยความอบอุ่นเมตตา มีความรักความปรารถนาดีต่อกัน และมีความใส่ใจในเรื่องของการเรียน ที่สะท้อนถึงการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมในครอบครัวและสังคมที่แตกต่างกัน (Royal Society, 2019: 45-46)

นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาชั้นปีที่ต่างกันมีความฉลาดรู้ครอบครัวแตกต่างกัน เนื่องจากนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อาจมีมโนทัศน์ในความรู้ และความฉลาดรู้ครอบครัวที่ได้รับมาจากบิดามารดาที่มีความเข้มข้นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนไม่เท่าเทียมกันกับชั้นปีอื่น ๆ ที่ต้องมีการศึกษาหรือเรียนรู้ในการเข้าโปรแกรมการเรียนรู้มากขึ้น นิสิตนักศึกษาอาจมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมในครอบครัวของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมมีลักษณะที่ไม่สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน รวมทั้งการกำหนดเป้าหมาย และการบรรลุเป้าหมายของทักษะการปฏิบัติกิจกรรมที่สร้างปฏิสัมพันธ์กันในครอบครัวที่บิดามีอาชีพต่างกัน อาจมีเวลาให้ครอบครัวไม่เท่ากัน รวมทั้งจำนวนสมาชิกที่ต่างกัน อาจมีลักษณะไม่เหมือนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครอบครัวที่จำนวนสมาชิก 4-6 คน มีโอกาสได้พูดคุย ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในข่าวสารหรือสถานการณ์ปัจจุบันในโลกของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม วัฒนธรรม ครอบครัว และชุมชน มีจำนวนสมาชิกที่เหมาะสมในการทำกิจกรรมร่วมกันของครอบครัวมากกว่าครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มากหรือน้อยกว่านี้ สามารถสร้างความสุขสนุกสนาน และเป็นครอบครัวที่อบอุ่น (Royal Society, 2019: 45-46) นิสิตนักศึกษาจึงมีความฉลาดรู้ครอบครัว ทั้งด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและ

วัฒนธรรม การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการมีความรู้ความเข้าใจในการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลที่ไม่เหมือนกัน จำเป็นต้องมีการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความฉลาดรู้ในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chutrakul (2016: 99-118) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ครอบครัวกับการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล (Digital Literacy) ของดิจิทัลเนทีฟ (Digital Natives) พบว่า บทบาทหน้าที่ของครอบครัว ต้องดูแลเอาใจใส่ และช่วยป้องกันไม่ให้บุตรหลานเสพติดสื่ออินเทอร์เน็ตมากเกินไป ดังนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ต้องทำหน้าที่เป็นภูมิคุ้มกัน โดยทำหน้าที่ปลูกฝัง ตระหนักถึงผลดีผลเสียของค่านิยมในการใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ ทำให้รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล โดยรู้ใช้ (Use) รู้เข้าใจ (Understand) และรู้สร้างสรรค์ (Create)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน พบว่า สมาชิกในครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมในชุมชน สังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ อาจเนื่องจากนิสิตนักศึกษาใช้เวลากับการเรียนรู้และทำกิจกรรมกับสถานศึกษาจึงมีเวลาการทำกิจกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรมในชุมชน สังคมได้น้อย ดังนั้นครอบครัวควรมีการปลูกฝังทัศนคติที่ดี คำนึงถึงความจริงใจ วิธีสร้างความประทับใจ ให้ความสำคัญกับกิจกรรมของครอบครัวและชุมชนด้วยความเสมอภาค ไม่ลำเอียง ให้เกียรติ ไม่แสดงความรัก หรือปฏิบัติตนพิเศษกับคนใดคนหนึ่ง ในครอบครัวหรือชุมชนใดชุมชนหนึ่ง และปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ นิสิตนักศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Rungthongbaisuree (2017: 13-20) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมในครอบครัวของผู้ที่กำลังศึกษา พบว่า ครอบครัวที่มีสมาชิกต่างคนต่างทำกิจกรรมในวันหยุดหรือทำงานทุกวัน อาจเนื่องมาจากการครอบครัวผู้อยู่ในวัยการศึกษาที่ยังไม่มีความพร้อมเต็มที่ในการรับภาระครอบครัว รวมถึงการขาดความมั่นคงในสายใยของครอบครัวไม่ว่าด้านสื่อสารที่บกพร่องต่อกัน ขาดการมีกิจกรรมร่วมกัน และไม่ทำตามบทบาทหน้าที่ของตนในครอบครัว ดังนั้นการทำกิจกรรมร่วมกันโดยอาศัยวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนหากครอบครัวไม่ส่งเสริมกิจกรรมการผูกสัมพันธ์ของชุมชน กับครอบครัวจะทำให้ความสัมพันธ์ยิ่งห่างเหิน แม้จะอยู่ด้วยกันแต่ไม่มีปฏิสัมพันธ์แสดงความผูกพันต่อกัน

องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย

จากการศึกษามีข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์คือ องค์ความรู้จากการวิจัยเกี่ยวกับ ความฉลาดรู้ครอบครัว (Family Literacy) โดยศึกษาแบบฉลาดรู้ให้เข้าใจสาระในการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม และการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและชุมชน โดยให้สมาชิก ทุกคนในครอบครัวมีการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และการปรับตัวร่วมกันให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถตอบโต้หรือแสดงความคิดเห็นต่อสื่อและป้องกันตนเองจากการถูกจูงใจจากเนื้อหาของสื่อได้ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงค่านิยม บรรทัดฐานในวิถีชีวิตของชุมชนหรือสังคมมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม ผ่านการ

ปฏิบัติกิจกรรม และการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันด้วยการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงหรือการป้องกันปัญหาของครอบครัวและสังคมโดยการพึ่งพาตนเองได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้ครอบครัวเข้มแข็งมากขึ้น ความฉลาดรู้ครอบครัวจึงเป็นปัจจัยที่มีพลังในการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ครอบครัวทุกประเด็นสำคัญครบถ้วนทุกมิติอย่างถูกต้อง สามารถนำไปต่อยอดเชื่อมโยงความรู้เดิมเสริมสร้างความรู้ใหม่ให้มีแนวคิดสร้างสรรค์ที่ประโยชน์ในการพัฒนาชีวิต ครอบครัว หรือสังคมได้ในสถานการณ์จริงอย่างรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันสู่โลกอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาความฉลาดรู้ ครอบครัวของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครอบครัว นิสิตนักศึกษา ครูอาจารย์ หรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในเรื่องความฉลาดรู้ครอบครัวมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ครอบครัวและนิสิตนักศึกษา ควรให้ความสำคัญกับความฉลาดรู้ครอบครัวในทุก ๆ ด้าน โดยการสร้างความสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนหรือสังคม โดยนิสิตนักศึกษา และสมาชิกทุกคนในครอบครัว เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี ด้วยการมีจิตอาสาในการบำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชน การถ่ายทอดความรู้จากนิสิตนักศึกษาและสมาชิกในครอบครัว ด้วยการสร้างกิจกรรมร่วมกันในชุมชนทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ ด้านกิจกรรมทางศาสนาและประเพณีต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชน และส่งผลกระทบทางบวกต่อนิสิตนักศึกษาและสมาชิกในครอบครัว เพื่อน ๆ บุคคล และกลุ่มบุคคลในชุมชนหรือสังคม

2. คณาจารย์ ควรจัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาและสมาชิกในครอบครัวสามารถเข้ามามีส่วนร่วมหรือส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือสังคม ด้วยการส่งผ่านการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างและพัฒนาความรู้หรือทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว และกิจกรรมทางศาสนา และประเพณีของชุมชนหรือสังคมที่ตรงกับความต้องการหรือความสนใจของชุมชน อาจจัดในรูปแบบกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ การฝึกปฏิบัติกิจกรรม และการฟื้นฟูกิจกรรมทางศาสนา ประเพณีในชุมชน รวมทั้งกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นบางส่วนควรมีความเชื่อมโยงกับแผนงานหรือโครงการของชุมชน ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนของนิสิตนักศึกษาและสมาชิกในครอบครัว และชุมชนหรือสังคมอย่างชาญฉลาดในโลกของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี

3. มหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง ควรจัดทำนโยบายที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดโครงการหรือกิจกรรมในรูปแบบของปัจจัยทางการเงิน วัสดุ อุปกรณ์ การจัดสรรเวลา การสร้างแรงจูงใจ หรืออื่น ๆ สำหรับการดำเนินการกิจกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องในแต่ละหน่วยงาน ที่มีผลต่อการสร้างนิสิตนักศึกษา

และสมาชิกในครอบครัว ชุมชนหรือสังคมให้มีความฉลาดรู้ครอบครัวที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความฉลาดรู้ครอบครัว กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือศึกษากับผู้ปกครอง เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาความฉลาดรู้ครอบครัว ในสถานศึกษาพื้นที่อื่น ๆ เช่น โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน นิสิตนักศึกษาเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ เครือข่ายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล หรือมหาวิทยาลัยในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงกว้างมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาด้วยการผสมวิธี (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หรือเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพอย่างเดียว เช่น การสัมภาษณ์หรือการสังเกต เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมความฉลาดรู้ครอบครัวให้ตรงประเด็นมากขึ้น หรือเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ
4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการเสริมสร้างความฉลาดรู้ครอบครัวในระดับต่าง ๆ เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาวัยเด็ก การศึกษาสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งแนวทางการจัดกิจกรรม สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง และลูก

References

- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2005). *Research in Education* (10th ed.). Boston: Pearson Education Company.
- Burke, J., & Larry, C. (2004). *Educational Research* (2nd ed.). Boston: Pearson Education Inc.
- Chompikul, J. and et al. (2009). *Relationship in Thai Families*. ASEAN Institute for Health Development. [In Thai]
- Chotrakul, S. (2016). Digital Literacy, Digital Natives and Family. *Journal of Management Science Chiangrai Rajabhat University*, 11(1). 99-118. [In Thai]
- Department of Women's Affairs and Family Development. (2011). *Family Life*. (7th ed.). Office of Welfare Promotion Commission for Teachers and Educational Personnel. [In Thai]
- Inthanon, S. (2020). *DQ Digital Intelligence*. (3rd ed.). Child and Youth Media Institute. [In Thai]

- Kanjanakuntorn, P. & Chaicomporn, S. (2019). Thai Family Relation Models in the Globalization Era. *Journal of Social Development*, 21(2). 164-175. [In Thai]
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal of Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 608.
- Leekitwattana, P. (2016). *Education Reaearch methodology*. (11th ed.). King Mongkutis Institue of Technology Ladkrabang. [In Thai]
- Office of the Permanent Secretary. (2022). *Number of Students at public Universities*. www.info.mua.go.th/info/table_stat_02.php?id_member=. [In Thai]
- Payne, D. (2003). *Applied Educational Assessment* (2nd ed.). Nelson Thomson Learning.
- Phonok, C. (2018, 5 Dec.). Family Literacy. *Daily News*, 25. [In Thai]
- Piromkaew, S. (2010). *Man and Society*. (7th ed.). Kasetsart University. [In Thai]
- Poovorawan, Y. (2021). *New Normal Life*. <https://learningdq-dc.ku.ac.th/course/?c=1&l=5>. [In Thai]
- Roopleam, T. (2017). *Development of Digital Intelligence Quotient program for elementary School Students*. Master of Education. Educational Research and Evaluation. Mahasarakham University. [In Thai]
- Royal Society. (2019). *Dictionary of Contemporary Educational Termionology (Literacy)*. Office of the Royal Society. [In Thai]
- Rungthongbaisuree, S. (2015). *Research Reprts Study of family Relationships Pornthisan Village Pathum Thani*. Pathum Thani: Rajamangala University of Technolody Thanyburi. [In Thai]
- Rungthongbaisuree, S. (2017). Students' Behaviors in Families. *Journal of Liberal Arts Rmutt*, 1(2). 13-20. [In Thai]
- Sacchanand, C. (2020). Information Literacy in the Digital Environment. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 46(1). 1-17. [In Thai]
- Singlumphong, O. (2018). Cultural Transmission through the Narration of Indian Drama Series: Siya ke Ram. *Dhurakij Pundit Communi cation Arts Journal*, 12(1), 259-301. [In Thai]

- Tangthianrat, Y. (2014). *Man and Society*. (15th ed.). Bangkok University. [In Thai]
- Trisri, S. (2018). *Study of Cultural Intelligence and Other Factors Affecting the Cultural Intelligence of Undergraduate Students*. Dissertation Ph.D. Applied Behavioral Science Research. Srinakharinwirot University. [In Thai]
- Turner, R., & Carlson, L. (2003). Indexes of item-objective Congruence for Multiplied Dimensions items. *International Journal of Testing*, 3(2), 163-171.
- Vadeesirisak, S. and et al. (2012). *The Model of Cultural Intelligence Development to Build Leadership among the Business Organizations in Thailand*. Doctor of Philosophy. Innovative Science Communication Management. Valaya Alongkorn Rajabhat University. [In Thai]
- Wangaeo, S. (2008). *Society and Culture*. (11th ed.). Chulalongkorn University Press. [In Thai]